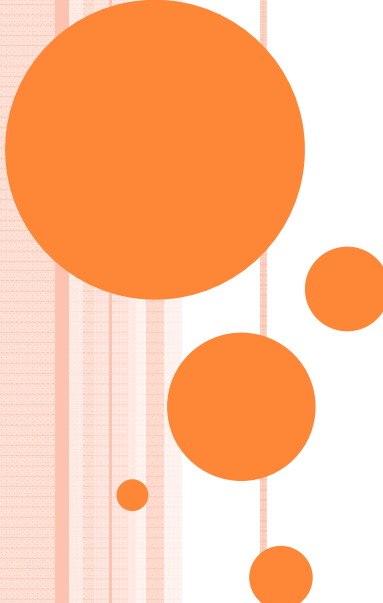

ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΑΣΘΕΝΟΥΣ ΜΕ ΧΑΠ ΣΤΟ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ ΠΛΑΝΟ: Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΝΟΣΗΛΕΥΤΗ

**Λαζάρου Βασιλική
Επιμελήτρια Β' Πνευμονολογικού Τμήματος**

ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ ΜΕ ΤΙΣ
ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΧΟΡΗΓΟΥΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ:

AMGEN, ASPEN, ASTELLAS, BAXTER,
BOEHRINGER INGELHEIM, BRISTOL-MYERS
SQUIBB, COLOPLAST MAVROGENIS, CSL
BEHRING, DEMO, FARMASERV LILLY, GENESIS,
GILEAD, JANSSEN, MSD, NORMA
HELLAS, NOVARTIS, PFIZER, SANOFI

ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟΦΡΑΚΤΙΚΗ ΠΝΕΥΜΟΝΟΠΑΘΕΙΑ

- Ορίζεται ως μη πλήρως αναστρέψιμη απόφραξη των αεραγωγών που προκαλείται από σημαντική έκθεση σε τοξικά σωματίδια και αέρια
- Χαρακτηρίζεται από επίμονα συμπτώματα, κυρίως δύσπνοια, βήχα και αυξημένη απόχρεμψη πτυέλων
- Κυριότερος παράγοντας κινδύνου εμφάνισης ΧΑΠ είναι το κάπνισμα

- Παρατηρούνται περίοδοι επιδείνωσης των συμπτωμάτων που καλούνται παροξύνσεις
- Οι ασθενείς συνήθως υποτιμούν τη βαρύτητα των συμπτωμάτων τους
- Συνήθως συνδυάζεται με σοβαρά συνοδά χρόνια νοσήματα, γεγονός που αυξάνει τη νοσηρότητα και την θνησιμότητα της
- Σύμφωνα με εκτιμήσεις θα αποτελέσει την τρίτη αιτία θανάτων το 2030 αν δεν ληφθούν κατάλληλες πρωτοβουλίες έγκαιρα

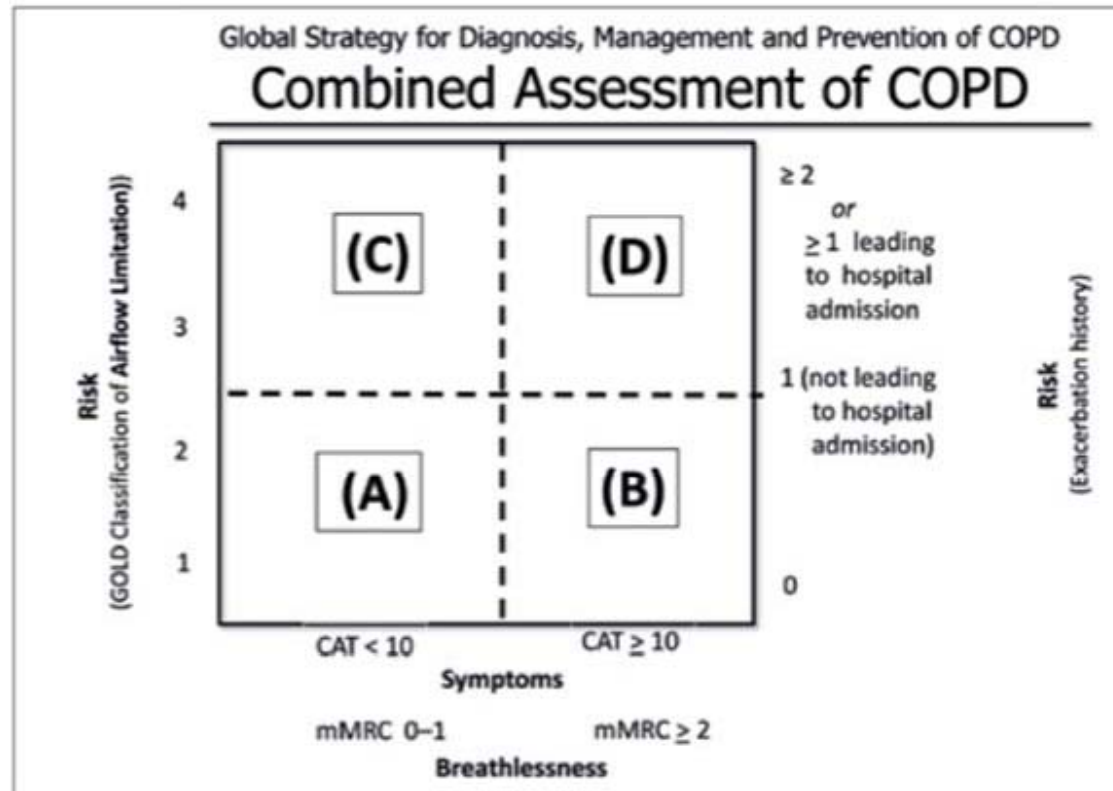

Fig. 1. Global Initiative for Chronic Obstructive Lung Disease classification of COPD severity. Evaluation of symptoms and breathlessness (x-axis), lung function (y-axis, left) and exacerbation history (y-axis, right) provides a combined severity assessment upon which to base a treatment strategy (CAT = COPD assessment test; mMRC = modified Medical Research Council dyspnoea scale; GOLD classification of airflow limitation 1 and 2 $FEV_1 \geq 50\%$ predicted, 3 and 4 $FEV_1 < 50\%$ predicted). (From the Global Strategy for Diagnosis, Management and Prevention of COPD 2015, © Global Initiative for Chronic Obstructive Lung Disease (GOLD), all rights reserved. Available from <http://www.goldcopd.org>.)

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ ΠΛΑΝΟ

- Διακοπή καπνίσματος
- Φαρμακευτική αγωγή
- Οξυγονοθεραπεία
- Μη επεμβατικός μηχανικός αερισμός
- Πρόγραμμα αποκατάστασης
- Χειρουργική παρέμβαση

ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΑΣΘΕΝΟΥΣ

Ορίζεται ως ο βαθμός στον οποίο η συμπεριφορά ενός ατόμου συμβαδίζει με τις ιατρικές οδηγίες που του έχουν δοθεί όσο αφορά τη φαρμακευτική του αγωγή αλλά και τον τρόπο ζωής του

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ

- **Κοινωνικοί και οικονομικοί** (φύλο, κοινωνικό status, εκπαιδευτικό υπόβαθρο, οικονομική κατάσταση)
- **Παράγοντες που αφορούν τη νόσο** (σοβαρότητα των συμπτωμάτων, διάρκεια της νόσου)
- **Παράγοντες που αφορούν τη θεραπεία** (επαρκής ενημέρωση, πολυπλοκότητα θεραπείας, παρενέργειες)
- **Παράγοντες που αφορούν τον ασθενή** (επαρκής εκπαίδευση και κατανόηση των οδηγιών, προσδοκίες για το αποτέλεσμα)
- **Παράγοντες που αφορούν το σύστημα υγείας**

Επιπλέον παράγοντες που μπορεί να επηρεάζουν το βαθμό συμμόρφωσης είναι:

- **Η ηλικία**
- **Τα συνοδά νοσήματα**

Υπολογίζεται πως ο βαθμός συμμόρφωσης των ασθενών με ΧΑΠ είναι <30%

ΕΙΔΗ ΜΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ

- Η συνειδητή ή ασυνείδητη μη τήρηση των ιατρικών συμβουλών που αφορούν τον τρόπο ζωής
- Η λανθασμένη λήψη της φαρμακευτικής αγωγής
- Η διακοπή λήψης της αγωγής νωρίτερα από τον προβλεπόμενο χρόνο ή η λήψη της διακεκομμένα
- Η αποφυγή σωστού follow-up
- Η μερική συμμόρφωση που αφορά μόνο το άμεσο χρονικό διάστημα μετά την επίσκεψη στο γιατρό

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

- Καθοριστικής σημασίας στην οργάνωση και διεκπεραίωση κάθε βήματος του πλάνου αντιμετώπισης των ασθενών
- Αρχικά απαιτείται επαρκής εκπαίδευση για όλες τις παραμέτρους της νόσου (φυσική πορεία, συμπτώματα και αντιμετώπισή τους, ανάγκες και προβλήματα των ασθενών)
- Ιδανικά εξατομικεύονται λόγω της διαφορετικότητας των ασθενών με ΧΑΠ (στο μέτρο του εφικτού και στα πλαίσια ενός οργανωμένου προγράμματος)

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΝΟΣΗΛΕΥΤΗ ΒΗΜΑ-ΒΗΜΑ

ΔΙΑΚΟΠΗ ΚΑΠΝΙΣΜΑΤΟΣ

- Το κάπνισμα αποτελεί συνήθεια στην οποία η Ελλάδα κατέχει μια από τις υψηλότερες θέσεις στην Ευρώπη
- Καταγράφεται ο μικρότερος βαθμός συμμόρφωσης των ασθενών και αποτελεί από τους δυσκολότερους στόχους στη θεραπεία της ΧΑΠ
- Η διακοπή του αποτελεί την σημαντικότερη παρέμβαση στην αλλαγή της φυσικής πορείας της νόσου

ΟΙ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΦΟΡΟΥΝ:

- Την οργάνωση και επαρκή παροχή πληροφοριών για τις επιπτώσεις του καπνίσματος και τις μεθόδους διακοπής του
- Την εκπαίδευση στη διενέργεια και ερμηνεία εξετάσεων στρατηγικής σημασίας, όπως η σπιρομέτρηση, που οδηγούν στην πρώιμη διάγνωση της ΧΑΠ στους καπνιστές
- Τη διαχείριση των ψυχολογικών μεταπτώσεων των ασθενών ώστε να διατηρήσουν την απόφαση διακοπής του καπνίσματος

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

- Η αγωγή με εισπνεόμενα αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο στη φαρμακολογία της ΧΑΠ
- Απαιτείται τήρηση του σχήματος που έχει δοθεί από τον θεράποντα ιατρό, όσο αφορά τη δοσολογία και τη συχνότητα χορήγησης των εισπνεόμενων φαρμάκων
- Η σωστή εκπαίδευση των ασθενών στις τεχνικές λήψης των εισπνεόμενων φαρμάκων είναι θεμελιώδους σημασίας για τη συμμόρφωση τους στην αγωγή

ΟΙ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΦΟΡΟΥΝ:

- Την εκπαίδευση των ασθενών όσο αφορά τον σωστό τρόπο χρήσης των διάφορων συσκευών των εισπνεόμενων φαρμάκων
- Την επεξήγηση της σημασίας τήρησης του δοσολογικού σχήματος αλλά και του χρονοδιαγράμματος της αγωγής
- Την επαρκή ενημέρωση για τις πιθανές παρενέργειες και τον τρόπο αντιμετώπισης τους
- Την εξασφάλιση του έγκαιρου εμβολιασμού των ασθενών για την προστασία τους από λοιμώξεις

ΟΞΥΓΟΝΟΘΕΡΑΠΕΙΑ-ΜΕΜΑ

- Μπορεί να κριθεί απαραίτητη σε ασθενείς προχωρημένου σταδίου ή με πρόσφατη παρόξυνση της νόσου (που συνήθως απαιτεί νοσηλεία για την αντιμετώπισή της), για άλλοτε άλλο χρονικό διάστημα
- Σημαντικός παράγοντας επιβάρυνσης της ψυχολογικής κατάστασης του ασθενούς λόγω απομόνωσης από τον κοινωνικό περίγυρο και περιορισμού των δραστηριοτήτων του
- Εξαιρετικής επικινδυνότητας η αδυναμία συμμόρφωσης στη θεραπεία αφού μπορεί να οδηγήσει σε απειλητικές για τη ζωή συνθήκες

ΟΙ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΦΟΡΟΥΝ:

- Την ενημέρωση του ασθενούς για την αναγκαιότητα τήρησης της θεραπείας καθώς και τις πιθανές επιπλοκές από τη διακοπή της
- Την διασφάλιση ενήμερου και υποστηρικτικού περιβάλλοντος
- Την ψυχολογική υποστήριξη του ασθενούς για την αποφυγή μεταπτώσεων και καταθλιπτικής διάθεσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

- Αφορά την εκμάθηση τεχνικών αυτοδιαχείρισης των ασθενών, ώστε να αναγνωρίζουν και να αντιμετωπίζουν τα συμπτώματα της νόσου τους καθώς και τις εξάρσεις της
- Περιλαμβάνει την ένταξη σε προγράμματα άσκησης και μυϊκής ενδυνάμωσης καθώς και διαιτολογικές παρεμβάσεις και ψυχολογική υποστήριξη
- Εξασφαλίζει την μείωση των παροξύνσεων και των νοσηλειών των ασθενών, καθώς και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους
- Παρατηρείται πολύ μικρός βαθμός συμμόρφωσης, μαζί με τη διακοπή καπνίσματος, λόγω διαφόρων-εξωγενών κυρίως- παραγόντων όπως η δυνατότητα πρόσβασης, η απόσταση, η οικονομική κατάσταση

ΟΙ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΦΟΡΟΥΝ:

- Την εκπαίδευση των ασθενών για την πρώιμη αναγνώριση και επιτυχή αντιμετώπιση των παροξύνσεων της νόσου
- Την εξασφάλιση υποστηρικτικού περιβάλλοντος που θα βοηθήσει στην τήρηση των οδηγιών του προγράμματος
- Την διασφάλιση, σε συνεργασία με κοινωνικές υπηρεσίες όπου μπορεί αυτό να επιτευχθεί, των κατάλληλων συνθηκών ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στο μεγαλύτερο ποσοστό ασθενών να ενταχθούν σε προγράμματα αποκατάστασης

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

- Οι επεμβατικές μέθοδοι μείωσης του όγκου των πνευμόνων (βρογχοσκοπικά ή χειρουργικά) χρησιμοποιούνται σε επιλεγμένους ασθενείς με σημαντικού βαθμού εμφύσημα άνω λοβών
- Σε ασθενείς με πολύ σοβαρή ΧΑΠ, που πληρούν πολύ αυστηρά κριτήρια διαλογής, μπορεί να συζητηθεί η πιθανότητα μεταμόσχευσης πνευμόνων

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ

- Η εκπαίδευση τόσο των επαγγελματιών υγείας όσο και των ασθενών αποτελεί το κλειδί για τη συμμόρφωση των ασθενών, την εξασφάλιση μειωμένης νοσηρότητας καθώς και καλύτερης ποιότητας ζωής
- Η ανάπτυξη εθνικού σχεδιασμού δράσης, η προαγωγή της συνεργασίας μεταξύ των προγραμμάτων που σχετίζονται με τη ΧΑΠ και η υποστήριξη δράσεων που μειώνουν την επίπτωση της ΧΑΠ είναι ζωτικής σημασίας για την αντιμετώπιση και τον έλεγχο της νόσου

Σας ευχαριστώ

